

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 10CoP/12/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5420200006
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 01. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Róbert Urban
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2023:5420200006.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Róberta Urbana a sudcov JUDr. Amálie Paulerovej a JUDr. Erika Vargu, vo veci starostlivosti súdu o maloleté deti G.: 1/ H., 2/ M., obe nar. X.XX.XXXX, bytom u matky, v konaní zastúpené kolíznym opatrovníkom Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Dolný Kubín, deti rodičov - matka Y. G., rod. I., nar. XX.X.XXXX, bytom X. XXX, právne zastúpená advokátkou Mgr. Ivetou Žerebákovou, so sídlom M., A. H. XXXX/XX; a otec D. W., nar. X.X.XXXX, bytom U. - I., G. XXX/XX, právne zastúpený advokátom JUDr. Andrejom Bryjom, so sídlom T., R. XX, o návrhu matky na zvýšenie výživného a zmenu úpravy styku otca s maloletými deťmi a o návrhu otca na zníženie výživného a úpravu styku otca s maloletým H. G., na základe odvolania otca proti rozsudku Okresného súdu Dolný Kubín č. k. 2P/1/2020-563 zo dňa 20. decembra 2021 takto

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok okresného súdu vo výroku o zamietnutí návrhu matky na zvýšenie výživného na maloletého H..

P r i p ú š ť a späťvzatie návrhu otca na zníženie výživného na maloletého H., rozsudok okresného súdu v tejto časti z r u š u j e a konanie z a s t a v u j e .

Rozsudok okresného súdu m e n í vo výroku o zamietnutí návrhu matky na zvýšenie výživného na maloletú M. tak, že otec je p o v i n ů s účinnosťou od 1.9.2022 prispievať na výživu maloletej M. zvýšeným výživným v sume 140 eur mesačne vždy do 15.-tého dňa v mesiaci vopred k rukám matky a vo zvyšku návrh matky z a m i e t a .

Nedoplatok otca na zvýšenom výživnom na maloletú M. v sume 100 eur za obdobie od 1.9.2022 do 31.1.2023 je p o v i n ů otec zaplatiť do 6 mesiacov od právoplatnosti tohto rozsudku.

Týmto rozsudkom sa m e n í rozsudok Okresného súdu Námestovo č. k. 7C/226/2015-292 z 26.10.2016 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Žiline sp. zn. 7Co/94/2017 z 7.6.2017 vo výroku o povinnosti otca prispievať na výživu maloletej M. výživným v sume 120 eur mesačne.

Rozsudok okresného súdu m e n í vo výroku o zamietnutí návrhov rodičov na zmenu úpravy styku otca s maloletým H. tak, že otec je o p r á v e n ů stretávať sa s maloletým H. od prvého piatku v kalendárnom mesiaci od 17.00 hod. do nedele nasledujúceho týždňa do 15.00 hod. bez prítomnosti matky s tým, že maloletého H. prevezme a odovzdá v určený čas v mieste bydliska matky.

Táto úprava stretávania sa neuplatňuje počas špeciálnej úpravy stretnutí otca vymedzenej rozsudkom Okresného súdu Dolný Kubín č. k. 8P/70/2019-49 zo dňa 12.12.2019.

Týmto rozsudkom sa m e n í rozsudok Okresného súdu Dolný Kubín č. k. 2P/74/2017-271 z 7.3.2019 v časti o úprave stretnutí otca s maloletým H..

Z a m i e t a návrh otca na úpravu telefonickú komunikáciu s maloletým H..

Žiaden z účastníkov a ani štát nemá právo na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom okresný súd zamietol návrh matky na zvýšenie výživného na maloleté deti a súčasne návrh otca na zníženie výživného na maloletého H.. Východiskovo konštatoval, že o výške výživného bolo naposledy rozhodnuté v roku 2016, ktoré rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť 3.7.2017. Preto vyhodnocoval skutočnosti, ktoré boli zistené od danej právoplatnosti rozsudku do vyhlásenia jeho terajšieho rozhodnutia. Okresný súd vyslovil, že na strane maloletých detí došlo k zmene pomerov predovšetkým v tom, že zatiaľ čo v predchádzajúcom období navštevovali materskú školu, k rozhodnému momentu sú žiakmi prvého ročníka (M. prvého ročníka špeciálnej základnej školy). Na vzdelanie a „ostatné obslužné činnosti“ maloletej M. sú zvýšené nároky. Napriek uvedenému okresný súd výživné otcovi nezvýšil, prioritne preto, že mu pribudla ďalšia vyživovacia povinnosť (k maloletej W., nar. XX.X.XXXX). Rovnako nevyhovet návrhu otca na zníženie výživného, keďže tento bol bezprostredne podmienený vyhovením návrhu otca na rozšírenie styku s maloletým H., k čomu však okresný súd nepriročil.

2. V otázke úpravy styku uviedol, že nerešpektovanie súdnych rozhodnutí zo strany otca (maloletého H. odovzdáva matke oneskorene, neraz až nasledujúci deň ráno; v prípade letných prázdnin dokonca o týždeň neskôr) môže mať vplyv len na prípadnú zodpovednosť otca, ale nemožno ho spájať s obmedzením styku, pretože otec má o styk so synom záujem. Okresný súd poukazoval i na závery znaleckého dokazovania (vzťah otca s maloletým H. bol hodnotený ako tolerantný, edukatívny a stimulujúci), ktoré za ideálne označovali zverenie syna do striedavej osobne starostlivosti oboch rodičov, čo však nie je možné pre charakter práce vykonávanej otcom. Práve spojitosti špecifického charakteru práce otca považoval okresný súd za brániace rozšíreniu styku, nakoľko by došlo k vneseniu chaosu do pravidelného režimu maloletého, čo je nezlučiteľné so záujmami dieťaťa. Nadväzne zamietol návrhy oboch rodičov na úpravu styku s maloletým H., keď za dostačujúce považoval úpravu už skôr vymedzenú súdnymi rozhodnutiami.

3. O trovách konania rozhodol okresný súd tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na ich náhradu. Náhradu trov konania (spojených so znaleckým dokazovaním) „neprisúdil“ ani štátu, lebo žiaden z účastníkov nezavinil pribratie znalca do konania; išlo o bezprostrednú dôkaznú iniciatívu konajúceho súdu.

4. Proti tomuto rozsudku vo výrokoch o zamietnutí jeho návrhov podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie otec, ktorý sa domáhal jeho zmeny tak, že bude určené čo najširšie stretávanie otca s maloletým H., v ktorej spojitosti bude náležite znížený i rozsah vyživovacej povinnosti otca. Namietal nepresvedčivosť rozhodnutia okresného súdu; osobitne, ak na jednej strane bola zdôrazňovaná potreba udržiavania rovnocenného a rovnoprávneho osobného kontaktu dieťaťa s oboma rodičmi, ale na strane druhej nedošlo k zmene stavu (rozhodnutia), pri ktorom je otec v osobnom kontakte so synom len dva víkendy v mesiaci. Zopakoval, že deťom dokáže vytvoriť podnetné výchovné prostredie.

5. V časti odôvodnenia, ktorá bola formulovaná priamo otcom, tento dával do pozornosti postupnú genézu úpravy starostlivosti o maloleté deti. V nemalej miere poukazoval aj na emocionálnu stránku posudzovanej záležitosti a jeho vnútorné prežívanie jednotlivých jej (širších) dôsledkov. Značnú mieru zodpovednosti na nedostatočnom napĺňaní jeho rodičovskej roly pripisoval správaniu matky, ktoré podrobnejšie vymedzil. Opakovane odkázal tiež na stanovisko kolízneho opatrovníka, ktorý podporoval širšie vymedzenie styku otca s maloletým H..

6. Kolízny opatrovník sa stotožňoval s napadnutým rozsudkom v časti o výživnom na maloletého H.. V časti o zmene úpravy styku otca s týmto maloletým poukazoval na priebežné sledovanie súvisiacich rodinných vzťahov, ktoré má už dlhodobý charakter. S prihliadnutím i na závery znaleckého dokazovania navrhoval rozšíriť styk otca s maloletým H. aj o pracovné dni, aby sa otec mohol podieľať tiež na výchovnovzdelávacom procese. Doplnil, že otcovi navrhuje „pracovať“ aj na vzťahu s maloletou M., ktorá je H. dvojčaťom.

7. Matka navrhla rozsudok okresného súdu potvrdiť. Nesúhlasila s odvolaním otca a osobitne popierala jednotlivé skutkové okolnosti tvrdené bezprostredne otcom, ktoré označila za neprípustné osočovanie jej osoby. Zdôraznila, že otec permanentne nedodržiava stanovenú úpravu styku; predovšetkým vo vzťahu k termínom vrátenia maloletého H., čo výrazne narúša denný režim maloletého. Zároveň o meškani

matku neinformuje, čo vyvoláva zbytočné stresové a konfliktné situácie už i tak napätej komunikácie medzi rodičmi. Dodala, že otec si „za celý čas“ ani nespomenul na maloletú M.. Taktiež neprispel na školské potreby detí, či na ich sviatky; podľa matky otcovi ide výlučne len o peniaze, a nie o deti.

8. V súvislosti s vyjadrením kolízneho opatrovníka matka uviedla, že po vyhlásení napadnutého rozsudku kolízny opatrovník plne súhlasil s daným rozhodnutím a svoj postoj výslovne prejavil aj vzdaním sa odvolania.

9. V neskorších vyjadreniach (odvolacia replika a duplika) rodičia zotrvali na svojich pôvodných stanoviskách, vrátane súvisiacej argumentácie, ktorú zopakovali, resp. parafrázovali použitím iných termínov.

10. Krajský súd, ako súd odvolací, vec preskúmal bez ohľadu na rozsah a dôvody odvolania (§ 65 a § 66 CMP) a po vykonaní pojednávania, vrátane doplnenia, resp. zopakovania dokazovania (§ 385 ods. 1 CSP) rozhodol tak, ako je konštatované vo výrokovvej časti tohto rozsudku.

11. Ako už bolo uvedené, odvolací súd vo veci starostlivosti súdu o maloleté deti, ktoré konanie môže začať i bez návrhu (§ 23 ods. 2 v spojení s § 111 CMP), nie je viazaný rozsahom (a ani dôvodmi) odvolania. To znamená, že v dôsledku podania odvolania voči ktorémukoľvek čiastkovému výroku rozhodnutia vo veci starostlivosti súdu o maloleté deti nenadobúdajú právoplatnosť ani ďalšie/ iné čiastkové výroky a odvolaciemu prieskumu podlieha rozhodnutie súdu prvej inštancie ako celok. Z daného titulu odvolací súd posudzoval napadnuté rozhodnutie aj vo výrokoch týkajúcich sa návrhov rodičov na zmenu výšky výživného a zároveň bola prípustná zo strany rodičov aj ich dispozícia s jednotlivými návrhmi.

12. V rámci odvolacieho pojednávania otec - bez ohľadu na výsledok odvolacieho konania o návrhu na rozšírenie styku s maloletým synom, ktorý návrh pôvodne bezprostredne spájal i s otázkou modifikácie výšky výživného - zoberal v celom rozsahu späť svoj návrh na zníženie výživného na maloletého H.. Kolízny opatrovník i matka s takýmto dispozitívnym procesným úkonom otca prejavili súhlas. Súčasne vzhľadom na konkrétnosti súdnej veci, v zmysle ktorých (ako je rozoberané nižšie) nebol priestor na zníženie vyživovacej povinnosti otca, nebolo ani potrebné v konaní o tomto návrhu pokračovať (§ 29 ods. 2 CMP). Nadväzne krajský súd podľa § 370 CSP pripustil späťvzatie návrhu otca na zníženie výživného na maloletého H., rozsudok okresného súdu v tejto časti (o zamietnutí daného návrhu) zrušil a konanie zastavil.

13. Doplnením dokazovania bolo ustálené, že maloleté deti navštevujú v súčasnosti druhý ročník základnej školy (maloletý H. základnej školy v X. a maloletá M. špeciálnej základnej školy v S. Y.). Matka maloletú M. vodi ráno na vyučovanie do S. Y., nakoľko tam musia byť pomerne zavčasu, maloletý H. chodíva už na 6:30 hod. do družiny/školského klubu. Matka maloletú M. osobne v špeciálnej škole v S. Y. každý deň aj vyzdvihuje a cestuje s ňou späť domov. Vzhľadom na problémy so stravovaním, ktoré majú základ v zdravotnej indispozícii maloletej M., sa táto stravuje už iba doma, a nie aj v špeciálnej škole. Jej celkový zdravotný stav sa výrazne zlepšil a stabilizoval; aktuálne napriek dispenzarizácii vo viacerých odborných ambulanciách z medikamentóznej liečby užíva iba liek euthyrox (endokrinológia), na ktorý sa však nedopláca. Rovnako kontroly v spojitosti s kardiologickými problémami, ktoré predstavovali v jej rannom veku najzásadnejšie ohrozenie zdravia (až života), sú už skôr sporadické - jedenkrát za tri roky v Bratislave a jedenkrát ročne v Dolnom Kubíne. Zdravotný stav maloletého H. je dobrý, v súvislosti s ním nemá matka žiadne zvýšené výdavky; taktiež nemá osobitnejšie výdavky spojené s mimoškolskými aktivitami syna.

14. Matka je naďalej nezamestnaná z dôvodu zabezpečovania nevyhnutnej opatery o maloletú M., výška opatrovateľského príspevku v súčasnosti dosahuje sumu 685 eur mesačne. Žije v spoločnej domácnosti so svojim bývalým manželom, pričom od jesene roku 2021 bývajú už vo väčšom (trojizbovom) obecnom byte, za ktorý platia mesačne 68 eur a 130 eur za elektrinu. Bývalý manžel matky je zamestnaný v riadnom pracovnom pomere a dosahuje príjem okolo 800 eur mesačne. Takisto otec naďalej pracuje na rovnakej pracovnej pozícii v zahraničí (v Rakúsku), kde sa stará o klientov vo vyššom veku, resp. o zdravotne znevýhodnené osoby. Pri tejto starostlivosti sa strieda s kolegom v dlhších (spravidla 14 dňových) turnusoch, pričom starostlivosť o klienta je nepretržitého charakteru. Platený je bezprostredne klientom (resp. jeho blízkymi), o ktorého sa stará a dosahuje čistý mesačný príjem cca 850 až 900 eur. S terajšou partnerkou majú jedno spoločné maloleté dieťa (maloletá W.) a partnerka má v osobnej starostlivosti jej maloletého syna S.. Partnerka je zamestnaná na polovičný úväzok, v ktorom zamestnaní

dosahuje príjem cca 400 eur mesačne, vrátane všetkých zamestnaneckých benefitov (napr. stravné lístky). Aktuálne sa otec už aj „evidenčne“ nasťahoval do bytu partnerky; po dlhoročnom spolužití sa tam prihlásil i na trvalý pobyt.

15. Krajský súd konštatuje, že už samotné uplynutie obdobia viac ako 5 rokov od predošlého rozhodnutia, čo je väčšina veku/života maloletých M. a H., vykazuje zásadnú zmenu pomerov v otázke odôvodnených potrieb maloletých detí. Nevyhnutné výdavky na zabezpečenie čo i len elementárnych potrieb (stravovanie, ošatenie, obutie, bývanie...) detí vo veku troch rokov a detí vo veku osem rokov sú značne odlišné. Určujúcou zmenou je však najmä začiatok školskej dochádzky oboch detí. S touto podstatnou zmenou v životnom rytme dieťaťa nesúvisia len náklady spojené bezprostredne so vzdelávaním (predovšetkým školské pomôcky a potreby), ale i vyššie výdavky na ošatenie, ktoré musí spĺňať určité „formálne parametre“, či rôzne poplatky a príspevky súvisiace so vzdelávacím procesom v širšom meradle (školské výlety, návštevy organizovaných kultúrnych podujatí, exkurzie). Hoci u detí v nižšom veku sa spravidla nejedná jednorazovo o vyššie sumy, v súhrne i drobné finančné čiastky predstavujú nie zanedbateľnú položku v celkovom komplexe uspokojovania odôvodnených potrieb maloletých detí.

16. Na základe rozoberaného krajský súd považoval návrh matky na zvýšenie výživného za východiskovo opodstatnený. V prípade maloletého H. však zohľadnil výraznejšiu zmenu v úprave rozsahu styku otca so synom (bližšie vysvetlená v nasledujúcej časti odôvodnenia), ktorá faktická opatera otca, vrátane súvisiaceho finančného pokrytia potrieb maloletého, kompenzuje celkové zvýšené odôvodnené potreby maloletého H.. Rozsudok okresného súdu vo výroku o zamietnutí návrhu matky na zvýšenie výživného na maloletého H. tak bol potvrdený.

17. Vzhľadom na to, že vo vzťahu k maloletej M. takáto opatera otca absentuje (v nemalej miere absentuje aj skutočný, konkrétnymi skutkami podporený, záujem otca o relevantný rozvoj kontaktov s dcérou) bolo namieste vo vzťahu k nej rozhodnúť o zvýšení vyživovacej povinnosti otca. Krajský súd za primerané zvýšenie považoval zvýšenie na sumu 140 eur mesačne, a to s účinnosťou od 1.9.2022. Do úvahy vzal i relevantné zlepšenie celkovej finančnej situácie v domácnosti matky, či už ide o priznanie a následne i zvýšenie opatrovateľského príspevku matke alebo o zvýšenie príjmu jej bývalého manžela, s ktorým (spoločne s maloletými M. a H.) tvoria spoločnú domácnosť.

18. V otázke časového vymedzenia krajský súd prihliadol na dopady celosvetovej pandémie spôsobenej ochorením covid-19, keď opatrenia jednotlivých štátov značne sťažovali (až úplne znemožňovali) výkon práce spojený s opakovaným prekračovaním hraníc; čo je i prípad otca. Nakoľko od jesene 2022 už režim cezhraničného cestovania/dochádzania nadobudol viac menej štandardnú podobu, od začiatku aktuálneho školského roku je zvýšenie výživného otca plne opodstatnené. Vo zvyšnej časti bol návrh matky na zvýšenie výživného na maloletú M. zamietnutý. V dôsledku zmeny napadnutého rozsudku v otázke výživného na maloletú M. došlo vo vzťahu k nej i k zmene predošlého rozhodnutia o výživnom - rozsudok Okresného súdu Námestovo č. k. 7C/226/2015-292 z 26.10.2016 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Žiline sp. zn. 7Co/94/2017 z 7.6.2017 - ktorú okolnosť krajský súd výslovne konštatoval aj vo výrokovej časti svojho rozhodnutia.

19. Medzi rodičmi nebolo sporné, že otec výživné v doteraz stanovenom rozsahu (120 eur mesačne) na maloletú M. plnil, pričom v čase rozhodovania krajského súdu bolo splatné už aj výživné za mesiac január 2023. Nedoplatok na zvýšenom výživnom za obdobie od 1.9.2022 do 31.1.2023 tak činí 100 eur (5 mesiacov - september 2022 až január 2023 - krát 20 eur ako rozdiel medzi pôvodným a zvýšeným výživným). Krajský súd uložil otcovi povinnosť vyrovať uvedený nedoplatok v lehote 6 mesiacov od právoplatnosti tohto rozsudku. Nie je podstatné, či tak učiní jednorazovo alebo splátkach (napr. spoločne s bežným výživným), dôležité je, aby v stanovenej lehote bol daný dlh plne vyrovnaný.

20. V súvislosti s predchádzajúcim rozhodovaním o výživnom krajský súd dopĺňa, že určujúce konštatovanie okresného súdu o pribudnutí ďalšej vyživovacej povinnosti otcovi nebolo správne. Už zo samotných časových údajov - okresný súd v pôvodnom konaní o výživnom rozhodol 26.10.2016 (krajský súd dokonca až 7.6.2017) a maloletá W. sa narodila XX.X.XXXX - je zrejmé, že sa nejedná o skutočnosť viažucu sa k rozhodnému obdobiu v súdnej veci, ale o skutočnosť relevantnú už pri predošlom rozhodovaní o výživnom. Uvedené je napokon jasné i z odôvodnenia pôvodného rozhodnutia o výživnom.

21. Krajský súd považuje za potrebné doplniť, že nemôže otcovi diktovať, aké konkrétne zamestnanie má vykonávať; inými slovami, prikázať mu zmenu zamestnania. Na druhej strane nižší príjem, za ktorý je nutné považovať príjem cca 850 až 900 eur mesačne, v nasledujúcich rokoch a pri ďalšom posudzovaní schopností a možností otca nebude určujúci. V súčasnosti je možné dosiahnuť podobný (a aj vyšší) príjem i v rámci zamestnania sa v Slovenskej republike; osobitne, ak otec je spôsobilý vykonávať prácu nepretržite, t.j. i počas voľných dní, sviatkov, či v noci. Navyše, by mu odpadli (resp. podstatne sa znížili) výdavky spojené s cestovaním za prácou a výrazne by sa obmedzili celkové sociálne nežiaduce dopady na fungovanie rodiny pri dlhoročnej turnusovej práci v zahraničí.

22. Krajský súd si je vedomý toho, že v čase, keď otec začal vykonávať jeho súčasnú pracovnú činnosť, išlo v zásade o lukratívnu prácu alebo aspoň o výrazne lepšie odmeňovanú prácu, než boli vtedajšie zárobkové pomery v Slovenskej republike. Ak však naďalej má dosahovať iba príjem na úrovni 850-900 eur mesačne, so všetkými už vyššie spomínanými negatívami, nebude namieste akceptovať uvedené ako relevantné východisko pri posudzovaní jeho schopností a možností z hľadiska plnenia vyživovacej povinnosti.

23. V rozoberanej súvislosti krajský súd otcovi pripomína jeho vlastné vyjadrenia z obdobia, keď sa usiloval dosiahnuť úpravu svojich rodičovských práv a povinností (z návrhu zo dňa 31.7.2015 vo veci Okresného súdu Námestovo sp. zn. 7C/226/2015). Otec v danom období tvrdil, že je „dlhé roky zárobkovo aktívny, materiálne dobre zabezpečený; má stabilný príjem, vlastné bývanie, garáž a tiež vlastní murovanú chatku s terasou, záhradou a veľkým pozemkom“. V pomeroch otca sa oproti danému obdobiu nič dramatického nezmenilo (za „dramatickú zmenu“ určite nemožno považovať narodenie maloletej W.) a dnes po ďalších rokoch vykonávania zárobkovej činnosti v nemalej miere zmenil svoju rétoriku a má tendenciu prezentovať sa takmer až v pozícii sociálne slabšej osoby.

24. Vzájomná komunikácia rodičov je nedostatočná tak po formálnej stránke (prioritne ide len sms správy), ako i po stránke obsahovej. Samozrejme, každý z rodičov z daného stavu viní toho druhého. Nielen v tomto smere by atmosfére vzájomných vzťahov prospelo, keby každý z rodičov dokázal by tak sebakritický, ako je kritický vo vzťahu k druhému rodičovi, resp. naopak tak zhovievavý k posudzovaniu druhého rodiča, ako je benevolentný pri hodnotení vlastného správania.

25. Nedostatky v celkovej komunikácii medzi rodičmi sa logicky nepriaznivo prejavujú aj v otázkach komunikácie ohľadne bezprostrednej realizácie úpravy styku s maloletým H.. Do určitej miery k danému stavu prispieva i pomerne neštandardne zvolená forma úpravy stretnutí v rozsudku Okresného súdu Dolný Kubín č. k. 2P/74/2017-271 z 7.3.2019, ktorá vo výroku vymedzuje stretnutia od piatku do nedele každého týždňa, avšak v odôvodnení toto vymedzenie modifikuje, resp. obmedzuje na dva (bližšie neurčené) víkendy v priebehu jedného kalendárneho mesiaca. Rodičia zhodne potvrdili, že stretnutia otca s maloletým H. sú realizované počas dvoch po sebe nasledujúcich víkendov, ktorých konkrétne stanovenie sa odvíja od toho, ako sa otec v rámci jeho pracovných turnusov nachádza na území Slovenskej republiky.

26. Aj pre dotknuté zásadné nedostatky v komunikácii rodičov je aktuálne potrebné jasnejšie a jednoznačnejšie stanoviť termíny stretnutí otca s maloletým H.. Určenie výslovných a svojim charakterom fixných termínov stretnutí je spôsobilé prispieť k stabilizácii pomerov, či minimalizovať „tenzné plochy“ v rámci komunikácie rodičov. Nevyhnutnosťou pre naplnenie daného účelu je však náležité striktné rešpektovanie konkrétnych termínov. Predmetné konštatovanie platí predovšetkým pre otca, ktorý aktuálnu úpravu - osobitne termíny vrátenia syna matke - vo výraznej miere nerešpektuje.

27. Krajský súd v tomto smere zdôrazňuje povinnosť otca rešpektovať súdne rozhodnutie, čo výslovne akcentoval i v rámci pojednávania. Vzhľadom na doterajší prístup otca jeho slovné ubezpečovanie, že už bude rozhodnutie súdu (najmä ak bude vyhovené jeho návrhu na rozšírenie styku) rešpektovať, vyznieva značne nepresvedčivo.

28. V danej súvislosti sa krajský súd nestotožňuje s konštatovaním okresného súdu, že prípadne nerešpektovanie súdneho rozhodnutia môže byť významné iba v rámci zodpovednostných vzťahov (napr. i v trestnoprávnej rovine). Naopak, schopnosť rešpektovať stanovené pravidlá úpravy styku (vrátane - v konkrétnostiach súdnej veci skôr až prioritne - ich časového vymedzenia) je neoddeliteľnou súčasťou rodičovskej spôsobilosti v rámci fungovania „rozdelenej rodiny“. Takmer až svojvoľné určovanie si termínov vrátenia maloletého po ukončení stretnutí otcom zásadným spôsobom negatívne zasahuje do najlepšieho záujmu maloletého, vnáša do jeho vnútorného prežívania výrazný stres, chaos a nestabilitu. Ak otec svoje doterajšie správanie v predmetných otázkach nezmení, výrazne sa diskvalifikuje zo svojej rodičovskej roly; čomu - logicky - bude musieť zodpovedať i (eventuálne)

následné rozhodnutie o úprave nielen rozsahu stretnutí so synom, ale aj ich formy; a to až do úrovne iba asistovaného, resp. kontrolovaného priebehu styku.

29. Participačné práva dieťaťa - maloletého H. - boli v prebiehajúcom konaní náležite rešpektované. Jeho postoj bol zisťovaný kolíznym opatrovníkom, diagnostickým vyšetrením v centre poradenstva a predovšetkým v rámci znaleckého dokazovania iniciatívne nariadeného okresným súdom. Nielen závery znaleckého posudku, ale aj jeho celkový podrobný obsah boli dostačujúcim podkladom pre rozhodnutie, z ktorého titulu krajský súd návrh matky (navyše prednesený ako podmienený) na vypočutie maloletého H. zamietol. Znalec Dr. Šútovec veľmi prehľadne ozrejmil podstatné okolnosti a preskúmateľne, bez akýchkoľvek disproporcií vo východiskách, úvahách či zisteniach, vysvetlil svoje závery. Určujúcim je jeho konštatovanie o vhodnosti rozšírenia styku otca s maloletým H. na maximálne možnú mieru aj cez týždeň, samozrejme vrátane prenocovania.

30. S dotknutým skutkovým záverom súhlasil v podstate i okresný súd a len pre možné komplikácie pri vymedzení takejto úpravy od zmeny doterajšieho nastavenia stretnutí upustil. Krajský súd je presvedčený, že najvhodnejšou formou stretnutia otca s maloletým H. je súvisle trvajúci kontakt, pri ktorom sa znižuje počet jednotlivých prevzatí, resp. odovzdaní dieťaťa, ktoré aj v prípade výrazne lepších vzťahov medzi rodičmi, než v súdenom prípade, sú pre dieťa zaťažujúce. Zároveň za dôležité považuje rozšírenie styku otca v tak, aby sa mohol relevantne podieľať tiež na vzdelávacom procese maloletého H.. Ide totiž o zásadne odlišnú dimenziu vzájomnej interakcie rodiča a dieťaťa, ako je stretávanie počas mimopracovných dní, ktoré je spojené viac menej s voľnočasovými aktivitami a hrami. Niet pritom pochybností, že pre plnohodnotný vzťah rodiča a dieťaťa je potrebná aj ich koexistencia v rámci povinností, osobitne povinností viažucich sa ku školskej dochádzke.

31. V nadväznosti na aktuálne zaužívaný model stretnutí otca so synom krajský súd tieto rozšíril o pracovné dni medzi dvoma po sebe nasledujúcimi víkendmi, t.j. o 5 dní v rámci kalendárneho mesiaca. Vzhľadom na vyššie rozoberané problémy v komunikácii rodičov, ale predovšetkým v záujme stanovenia jednoznačných a vopred predvídateľných termínov stretnutí bezprostredne pre maloleté dieťa krajský súd určil konkrétny - bez pochybností určiteľný - termín stretnutí. Pôjde o obdobie od prvého piatku v kalendárnom mesiaci od 17.00 hod. do nedele nasledujúceho týždňa do 15.00 hod. Relatívne skorší termín vrátenia maloletého je podmienený nutnosťou vytvorenia (po dlhšom pobyte v domácnosti otca) dostatočného priestoru na celkovú „adaptáciu“ dieťaťa na obvyklé prostredie a náležitú prípravu na nasledujúci pracovný/školský týždeň. Miestom odovzdania i prevzatia maloletého H. rodičmi bude bydlisko matky.

32. Keďže ide o desať (z hľadiska časového vymedzenia prostredníctvom hodín deväť) za sebou nasledujúcich dní jednotlivého mesiaca, ktoré sú vopred jednoznačne zadefinovateľné (napr. od 5.5.2023 do 14.5.2023), otec môže uvedenému bez zásadnejších problémov prispôbiť (dokonca aj s určitou rezervou pre prípadnú flexibilitu) výkon svojej turnusovej práce. O to viac, že podľa jeho vlastných vyjadrení doteraz pre svoje potreby len úplne minimálne využíval posuny/zmeny v pravidelnom striedaní turnusov; naopak, skôr bol on tým, kto vychádzal v ústrety kolegom.

33. Ako už bolo vyššie uvedené, otec pri uvažovaní o svojom ďalšom profesijnom/ pracovnom zaradení musí vziať do úvahy aj potreby maloletých detí; aktuálne osobitne maloletého H.. Rozhodne neobstojí jeho minimálne nepriamo prezentovaný postoj, že styk má byť rozšírený, pričom pri jeho konkrétnej realizácii sa bude prioritne prihliadať na záujmy a pracovné povinnosti otca. Širšie súvislosti zamestnania otca v turnusovom režime v zahraničí už boli taktiež rozoberané v predchádzajúcej časti tohto odôvodnenia.

34. Novoupravený styk otca s H. sa bude uplatňovať v rámci „bežných“ dní resp. mesiacov, vo vzťahu k sviatkom a prázdninám zostáva v platnosti úprava určená rozsudkom Okresného súdu Dolný Kubín č. k. 8P/70/2019-49 zo dňa 12.12.2019. Zároveň vo vzťahu k maloletému H. sa mení doterajšia úprava styku definovaná rozsudkom Okresného súdu Dolný Kubín č. k. 2P/74/2017-271 z 7.3.2019.

35. Krajský súd zamietol (čiastkový) návrh otca na úpravu telefonického kontaktu s maloletým H.. Prioritne je nutné poukázať na to, že dotknutý návrh bol prednesený až počas záverečného vyjadrenia v rámci odvolacieho pojednávania, teda tomuto nepredchádzalo nielen žiadne bližšie zisťovanie skutočného stavu vecí, ale ani dostatočne konkrétne skutkové prednesy účastníkov konania. Súčasne krajský súd uvedené považuje (len) za súčasť celkového komplexu režimu stretávania/styku otca s maloletým H. a s poukazom na jeho skutočne zásadné rozšírenie sa v aktuálnom štádiu veci ani nejavilo potrebné telefonicky kontakt osobitne upravovať.

36. Vzhľadom na zmenu rozsudku okresného súdu krajský súd v zmysle § 396 ods. 1, 2 CSP rozhodoval o trovách celého (prvoinštančného i odvolacieho) konania. Keďže v súdnej veci nie sú dané (a účastníkmi ani len tvrdené) žiadne zákonné alebo konkrétne skutkové podmienky na iné rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania, v zmysle § 52 CMP vyslovil, že žiaden z účastníkov nemá na ich náhradu nárok. Uvedené konštatovanie platí aj pre trovy vzniknuté štátu z titulu znaleckého dokazovania, nakoľko išlo o súčasť uplatnenia vyšetrovacej zásady a zisťovania skutočného stavu vo veci starostlivosti súdu o maloleté deti.

37. Toto rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné dovolanie z dôvodov vymedzených v § 420 a § 421 CSP. Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané, v lehote dvoch mesiacov od doručenia tohto rozhodnutia na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde.

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom a dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom. Táto

povinnosť neplatí v prípadoch vymedzených v § 429 ods. 2 CSP.

V prípade, že nebude dobrovoľne splnená povinnosť uložená týmto rozhodnutím, môže sa osoba oprávnená z rozhodnutia domáhať uspokojenia svojho nároku návrhom na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona (zákon č. 233/1995 Z.z.).

V prípade, že nebude dobrovoľne plnená povinnosť uložená týmto rozhodnutím v časti o úprave styku s maloletým, môže sa osoba oprávnená z rozhodnutia domáhať uspokojenia svojho nároku návrhom na výkon rozhodnutia podľa § 370 a nasl. CMP.